

INTERNATIONAL PROJECTS AND PROGRAM EVALUATION

Summary

The article emphasizes the importance of evaluation and existing practice of Georgia during implementation of international programs and projects.

Program evaluation is defined as a process of knowledge acquisition and systematic method for collecting, analyzing, and using information to answer questions about programs and projects, particularly about their effectiveness and efficiency.

The peculiarities, advantages and disadvantages of program evaluation are presented in the article. Theoretical approaches, methods and methodologies of programs evaluation are discussed.

In the conclusion, the necessity of applying program evaluation methods in all phases of implementation process of various types of programs and projects.

Key Words: evaluation; program; project, evaluator; approach; stakeholder; information; needs; collection; outcomes; data; decision.

Introduction

A number of international programs and projects are and being implemented in Georgia, which include a variety of fields and directions. One of the main aims of international programs and projects is to support Georgia's integration to European and Euro-Atlantic structures.

Programs and projects are evaluated in all phases of their development. As Georgia's existing practice shows that expert conclusion method is used in the phase of needs assessment and defining of priorities, milestones method is used for implementation phase and indicators method – for results evaluation.

The above-mentioned methods, as well as all methods have advantages and disadvantages.

It should be noted that there are some risks of their use associated with priorities, as well as the duplication of implemented activities and the impact assessment of results.

Spending time and money on the evaluation is worth if this will help supporters and people interested to deepening their knowledge on various politics, strategies, programs and projects and apply this knowledge [1]. In our view, based on specifications of this mentioned field,

BESARION PARTSVANIA
Doctor of Economic Sciences,
GTU Professor
E-Mail: abc@abcgroup.ge

high quality evaluation can be achieved by using a program evaluation method. We would like to note as well that alongside with advantages it also has disadvantages such as hard working and comparative high costs.

Program evaluation is the systematic assessment of the processes and/or outcomes with the intent of furthering its development and improvement. As such, it is a collaborative process in which evaluators work closely with program staff to craft and implement an evaluation design that is responsive to the needs of the program and/or project.

Program evaluation is a systematic method for collecting, analyzing, and using information to answer questions about programs and projects [2], particularly about their effectiveness and efficiency. Program evaluations can involve both quantitative and qualitative methods of social research. In both the public and private sectors, stakeholders often want to know whether the programs and projects they are objecting, funding, implementing and receiving are producing the intended effect. While program evaluation first focuses around this definition, important considerations often include how the program could be improved, whether the program is worthwhile, whether there are better alternatives, if there are unintended outcomes, and whether the program goals are appropriate and useful [3]. Program evaluation - evaluators help to answer these questions, but the best way to answer the questions is for the evaluation to be a joint project between evaluators and stakeholders [4]. During program and projects implementation, evaluators can provide formative evaluation findings so that program staff can make immediate, data-based decisions about program implementation and delivery. In addition, evaluators can, towards the end of a program or upon its completion, provide cumulative and summative evaluation findings, often required by funding agencies and used to make decisions about program continuation or expansion.

A program evaluation has various importance in the society. It helps various non-governmental, non-profitable organizations, donor organizations, investors, government bodies to understand the success and implementation status of the programs and projects on which

they have invested funds. This kind of evaluation is a part of social service and it is designed accordingly to the need of the clients.

Theoretical Approaches to Program Evaluation

Vital to any rigorous evaluation is a complete understanding of the multitude of evaluation theories. Marvin Alkin and Christina Christie [5] illustrated the progression and development of evaluation theories by situating leading evaluation theorists on an evaluation theory tree. The evaluation tree is an image which illustrates the underlying root reasons and goals for evaluation and categorizes the theorists into three overarching categories labeled use, methods, and valuing. While not every evaluation theorist wholly agrees with Alkin and Christie's evaluation theory tree or where they are situated among the branches, this illustration is useful to gain a preliminary understanding of the progression and development of evaluation theory, where evaluators have made major contributions, and what are three key facets of good evaluation. While the evaluation theory tree has been updated by Alkin and Christie [6], either evaluation theory tree is useful for the purpose of starting to think about where the different evaluation theories originated.

There are a number of approaches used to conduct evaluations from which an evaluator can choose. These approaches differ in terms of the underlying assumptions they make, what they value and emphasize, the methods used, the role of the evaluator, and the areas of application.

The management-oriented approach focuses on identifying and meeting the informational needs of managerial decision-makers. This approach requires a close link between the evaluators and the manager/key decision makers, but it may not address critical issues.

The objectives-oriented approach focuses on specifying goals/objectives and determining the extent to which those goals/objectives have been attained [7]. This approach assumes that goals exist and are worthwhile and attempts to link program activities with outcomes.

Policy-oriented approach recognizes the influence that evaluation findings can have on policy decisions and incorporates that into the evaluation activities. This approach highlights the fact that the evaluator has some political influence regardless of their intent.

Theory-based approach investigates whether a program's challenges are chiefly a result of problems in the program theory. While program goals may be implemented with fidelity to the program theory, the underlying theory may be the root of program challenges.

Adversary-oriented approach centers the focus of the evaluation on planned opposition in stakeholder or participant points of view. This approach has been used

in the context of highly controversial issues, but can be resource intensive.

Consumer-oriented approach develops evaluative information based on consumer needs and perceptions [8]. This approach tends to require the evaluator to maintain distance from program staff and is goal-free in order to determine if the program meets the consumer needs.

Expertise-oriented approach will depend primarily on the application of an evaluator's professional expertise to judge the quality of the evaluand [8]. The critical aspect of this approach lies in the reputation of the critic or expert.

Participant-oriented approach requires the involvement of multiple levels of stakeholders in determining the values, criteria, needs, and data collected for the evaluation. The evaluator acts as a facilitator, encouraging dialogue, participation, and deliberation among all stakeholders involved.

Utilization focused evaluation approach focuses on the intended use for the intended users. A key aspect is that the evaluator is responsible for ensuring that the evaluation results are used.

Methodology

Program evaluations are as rigorous and systematic in collecting data as traditional social research. Primary purpose of evaluation is to provide timely and constructive information for decision-making about particular programs and projects, not to advance more wide-ranging knowledge or theory. Accordingly, evaluation is typically more client-focused than traditional research, in that evaluators work closely with program - project staff to create and carry-out an evaluation plan that attend to their particular needs.

Data methodology decisions are important in evaluation and involve many different considerations. As part of the methods in an evaluation the evaluator must determine whether they will use qualitative, quantitative, or mixed methods types of information, or data, as all of these are potential data that can be useful in an evaluation. Qualitative data is not numerical information and is typically textual or observational information that is in a narrative form [9]. Quantitative data is numerical information [9], [10]. Lastly, mixed methods information is more than simply using both qualitative and quantitative data within an evaluation. Mixed methods data are combined, or associated, qualitative and quantitative types of data that strengthen the evaluation of a construct or specific research topic [8], [11]. Ultimately, the most important rule of thumb to keep in mind when deciding what types of data, methods, or procedures to use is

that evaluators should select that which is “most appropriate for answering the evaluation question at hand given the context of the program and its stakeholders” [8]. The methods of data collection that are commonly used to conduct an evaluation include tests, surveys, direct measures of specific constructs, individual interviews, focus group interviews, observations, and artifacts [8]. In cases in which the evaluator is actively collecting data from program stakeholders the sampling methods should be determined and two common types of sampling are purposive and random sampling methods [9]. Purposive sampling is when the evaluator justifies the selection of specific people for their sample for specific reasons [9]. Random sampling is when the evaluator uses a method of sampling that allows for the laws of chance to determine who is chosen to be in the sample and in itself random sampling justifies sample selection because it minimizes the potential for bias [9] also provides spe-

cific examples of situations in which purposive and random sampling are each appropriate. Three other types of sampling that are highlighted by Weiss [9] are opportunistic sampling, convenience sampling, and snowball sampling, which are all possible methods of sampling in qualitative data procedures [9], [12].

Conclusion

The main mission of evaluation is to improve the quality of different strategies, programs and projects aiming to solve existing problems of economic environment. Evaluation is a process of knowledge and experience acquisition based on scientific researches and practice. High quality can be obtained by using program evaluation method in all phases of program and project implementation from primary studies of a subject/field to examining and evaluation outcomes and impacts.

References

1. ჯ. მ. ოუენი, პროგრამული შეფასება ფორმები და მიდგომები [Program Evaluation Forms and Approaches]. თბილისი, ტრიადა 2008, 356 გვ.
2. Office of Planning, Research and Evaluation, U.S. Department of Health and Human Services, The Program Manager's Guide to Evaluation. Washington, DC 20447, 2010, second edition, 111p.
3. Shackman, Gene, “What is program evaluation: a beginner's guide”. The Global Social Change Research Project. Retrieved April 8, 2012.
4. Shackman, Gene. “What Is Program Evaluation: A Beginner's Guide”. The Global Social Change Research Project. Retrieved 4/8/12. <https://www.cdc.gov/eval/strongevaluations/index.htm>
5. Alkin, M. C. & Christie, C. A. (2004). An evaluation theory tree. In M. C. Alkin (Ed.), Evaluation roots: Tracing theorists' views and influences (pp. 12-65). Thousand Oaks, CA: Sage.
6. Alkin, M. C. & Christie, C. A. (2013). An evaluation theory tree. In M. C. Alkin (Ed.), Evaluation roots: A wider perspective of theorists' views and influences (pp. 11-57). Thousand Oaks, CA: Sage.
7. Blaine R. Worthen, James R. Sanders, and Jody L. Fitzpatrick, White Plains, *Program evaluation: alternative approaches and practical guidelines*. NY: Longman Publishers, 1997, 558 pp..
8. Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R., & Worthen, B. R. (2011). Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines (4th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Inc.8.
9. Weiss, C.H. (1998). Evaluation, second edition. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, Inc.
10. Creswell, John W. (1994). Research design: Qualitative and quantitative approaches; Sage Publications; California.
11. Creswell, John W. (2009). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
12. Matthew B. Miles, A. Michael Huberman, Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook Taschenbuch – 9. Februar 1994

საერთაშორისო პროექტები და პროგრამული შეფასება (ძირითადი შინაარსი)

ბესარიონ ფარცვანი
ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი
სტუ-ს პროფესორი
E-Mail: abc@abcgroupp.ge

საქართველოში განხორციელებულია და მიმდინარეობს მრავალი საერთაშორისო პროგრამა და პროექტი, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა დარგებსა და მიმართულებებს. პროგრამების და პროექტების შეფასება ხდება მათი განვითარების ყველა ფაზაზე. როგორც საქართველოში არსებული პრაქტიკა გვიჩვენებს, საჭიროებების და მოთხოვნილებების კვლევის და პრიორიტეტების დადგენის ფაზაზე ძირითადად გამოიყენება ექსპერტული დასკვნების მეთოდი, განხორციელების ეტაპზე – მაილსტოუნების მეთოდი, შედეგების შეფასებისას ინდიკატორების მეთოდი.

ზემოთ აღნიშნულ მეთოდებს, ისევე როგორც ყველა მეთოდს, გააჩნიათ როგორც დადებითი ასევე უარყოფითი მხარეები. უნდა აღინიშნოს რომ მათი გამოყენებისას არსებობს გარკვეული რისკები როგორც პრიორიტეტების განსაზღვრაში, ასევე განხორციელებული საქმიანობების დუბლირებასა და შედეგების ზეგავლენის შეფასებაში.

შეფასებაზე დროისა და ფულის ხარჯვა ღირს იმ შემთხვევაში თუ იგი დაეხმარება ამ საქმის მხარდამჭერებს და დაინტერესებულ პირებს ამა თუ იმ სტრატეგიის, პროგრამის და პროექტის შესახებ ცოდნის გაღმავებასა და ამ ცოდნის გამოყენებაში. ჩვენი აზრით, აღნიშნული სფეროს სფეციფიკიდან გამომდინარე, შეფასების მაღალი ხარისხი შესაძლოა მოგვცეს პროგრამული შეფასების მეთოდის გამოყენებამ. აქვე გვინდა ავღნიშნოთ რომ რიგ დადებით მხარეებთან ერთად მასაც აქვს უარყოფითი მხარეები მაგალითად შრომატევადობა და შედარებითი სიძვირე.

პროგრამული შეფასება არის პროცესების და/ან შედეგების სისტემური შეფასება რომლის მიზანია მათი სიღრმისეული განვითარება და სრულყოფა. პროგრამული შეფასება, როგორც ასეთი არის ერთობლივი პროცესი რომელშიც შემფასებელი მჭიდროდ თანამშრომლობს პროგრამის და/ან პროექტის პერსონალთან შეფასების ისეთი დიზაინის შემუშავებაში რომელიც პროგრამის და/ან პროექტის საჭიროებების მიმართ იქნება მგრძნობიარე და რეაგირებადი. პროგრამული შეფასებას აქვს მრავალმხრივი მნიშვნელობა საზოგადოებაში. ის ეხმარება სხვადასხვა არასამთავრობო, არაკომერციულ ორგანიზაციებს, დონორებს, ინვესტორებს, სამთავრობო სტრუქტურებს რომ უკეთესად გაიგონ და გაიაზრონ იმ პროგრამების და პროექტების განხორციელების/მიმდინარეობის სტატუსი და წარმატების დონე რომელშიც მათ განათავსეს საინვესტიციო ფონდები და სხვა რესურსები. ასეთი შეფასება სოციალური მომსახურების ნაწილია და ის შექმნილია კლიენტების მოთხოვნილებების შესაბამისად.

არსებობს მთელი რიგი მიდგომები რომელთა შორისაც შემფასებელს შეუძლია გააკეთოს არჩევანი შეფასების ჩატარებისთვის. ეს მიდგომები განსხვავდება იმ თვალსაზრისით თუ რა დაშვებები შეიძლება გაკეთდეს, რამდენად ფასეულია და რაზეა აქცენტირებული შეფასება, როგორაა განსაზღვრული შემფასებლის როლი, რა მახასიათებლები გააჩნია გამოყენების სფეროს.

შეფასების დროს მნიშვნელოვანია მონაცემთა შესახებ მეთოდოლოგიური გადაწყვეტილებები რომლებიც მოიცავენ ბევრ სხვადასხვა მოსაზრებებს.

როგორც მთლიანად შეფასების მეთოდის შემადგენელი ნაწილი, შეფასების დროს შემფასებელმა უნდა განსაზღვროს თუ რომელი მონაცემები და მონაცემთა ტიპები არის პოტენციურად სასრგებლო, რომელი - ხარისხობრივი, რაოდენობრივი თუ შერეული მეთოდი უნდა იყოს გამოყენებული.

შეფასების ძირითადი მისიაა გააუმჯობესოს სოციალურ - ეკონომიკურ გარემოში არსებული პრობლემების გადაჭრისკენ მიზანმიმართული სხვადასხვა სტრატეგიების, პროგრამების და პროექტების ხარისხი. შეფასება მეცნიერულ კვლევებზე და პრაქტიკაზე დაფუძნებული ცოდნის და გამოცდილების შეძენის პროცესია, რომლის მაღალი ხარისხის მიღება შესაძლებელია პროგრამული შეფასების მეთოდის პროგრამების და პროექტების განხორციელების ყველა ფაზაზე (საგნის/სფეროს პირველადი კვლევებიდან, შედეგების და ზეგავლენის შემოწმების და შეფასების ჩათვლით) გამოყენებამ.